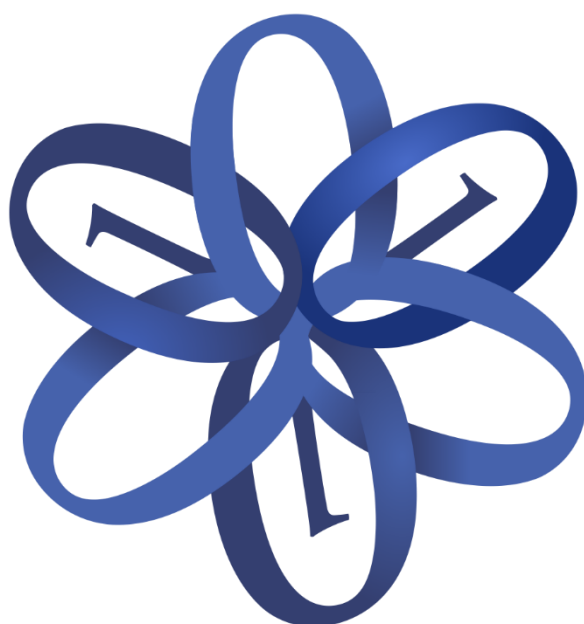

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО КОМПЮТЪРНО ПРОГРАМИРАНЕ И ИНОВАЦИИ

АНАЛИЗ АНАЛИЗ НА СРЕДАТА И ФАКТОРИТЕ

2018 ГОДИНА
БУРГАС

ПРОГРАМИРАЙ БЪДЕЩЕТО!

Съдържание

Въведение	3
SWOT анализ	3
SWOT анализ на ИТ обученията	15
Силни страни:	15
Слаби страни:	16
Благоприятни възможности	17
Заплахи	17
PEST анализ	17
Социални параметри на област Бургас	18
Технологически параметри на област Бургас	18
Икономически параметри на област Бургас	18
Анализ на секторните политики от регионално и местно значение	19
Проект за икономически зони за развитие	19
Пространствено развитие и устройствено планиране на територията на областта, които засягат и териториите на общините	20
Формулиране на изводи от социално-икономическия анализ за състоянието и тенденциите в развитието на област Бургас	22
Формулиране на изводи от социално-икономическия анализ за състоянието и тенденциите в развитието на ИТ образованието в Бургас	22
На основата на горе написаните заключения могат да бъдат изведени няколко важни извода:	24

Въведение

Този документ съдържа PEST анализ на политическата, икономическата, социокултурната, и технологичната среди. SWOT анализ за определяне на вътрешните фактори - силни и слаби страни в ИТ обучението в област, външни фактори - възможности за надграждане на базата на силните страни; заплахи, ограничения, които намаляват възможностите, както и анализ на социални, технологически, икономически и политически параметри;

SWOT анализ

Определяне на вътрешните фактори - силни и слаби страни в конкретната област, външни фактори - възможности за надграждане на базата на силните страни; заплахи, ограничения, които намаляват възможностите;

СССВО/силни и слаби страни, възможности и опасности/ анализ на икономическото развитие и професионалното образование в региона.

Силни страни на икономиката обстановка	Слаби страни на на икономиката обстановка
1. Благоприятно разположение в областния център, което създава условия за развитие на дейности към целия свят; 2. Относително диверсифицирана икономическа среда в лицето както на селскостопански, така и на промишлен сектор и услуги представени от фирми, предприятия и стопанства в различни отрасли и с различаващи се организационни мащаби, включително наличието на най-голямата нефте-преработвателна компания в страната; 3. Наличието на сравнително добре развита образователна мрежа – два университета, специализирани колежи и др., които при една благоприятна политика за стимулиране на изследователската работа могат да спомогнат за ориентация към иновационното развитие на областта.	1. Общата тенденция на спад в нивото на приеманите, така и на реализираните възпитаници на професионални гимназии е засегнала и Бургаска област. Конкретно в областта това се изразява в следното: • Професионалните гимназии приемат ученици с бал под средния за града; • Наблюдава се ниска иновационна активност от икономическите субекти, липсват инвестиции в професионалните гимназии от частния сектор; 2.Рязко влошената демографска ситуация в страната, намаляване на относителния дял на групите в детска и младежка възраст, което поставя въпроси пред перспективите на икономиката в областта; 3. Икономиката на областта не е изключение от общите тенденции в страната, характеризиращи се със слабост на институциите, сива и черна икономика, корупция и недостатъчни усилия по справяне с горните проблеми и по стимулиране на стопанска динамика.

**Примерен преглед на потенциалните възможности и реалните опасности
за ново професионално училище**

Възможности за развитие на професионално образование	Опасности за развитието на професионално образование
1. Благоприятното разположение в областния център, така и промишлено развит град, комуникативно отворен с пристанище, летище, магистрален път до столицата на държавата; 2. Относително високата степен на диверсифицираност на икономическа среда създава възможност при формиране на благоприятна институционални условия бързо да се оптимизира функционирането на фирмите и предприятия, особено на малките и средните такива, което от своя страна би засилило търсенето и би ускорило възпроизводствения процес; 3. Включването на наличния образователен и научен потенциал в софтуерната индустрия за развитие с висока доходност при относително ниски разходи може да създаде нови перспективи на динамично	1. Глобалната финансово-икономическа криза, започнала през 2008-2009 год., втората вълна на тази криза, засегнала особено силно ЕС води до свиване на пазарите, ограничаване на възможностите за използване на европейски фондове и ресурси. Като правило тя се отразява по най-неблагоприятен начин на най-слабите икономики, каквато е тази на България. Бургаска област не може да избегне като част от нашата страна негативното въздействие; 2. Недостатъчно осъзнаване на необходимостта от акумулиране на иновационен тип интелектуален потенциал за формиране на нов тип институционална политика и среда, насочени към интегриране и дигитализация на администраивните процеси и бизнеса;

СССВО/силни и слаби страни, възможности и опасности

/ анализ на бизнес средата(фирми, предприятия и стопанства) партньори от ИТ индустрията

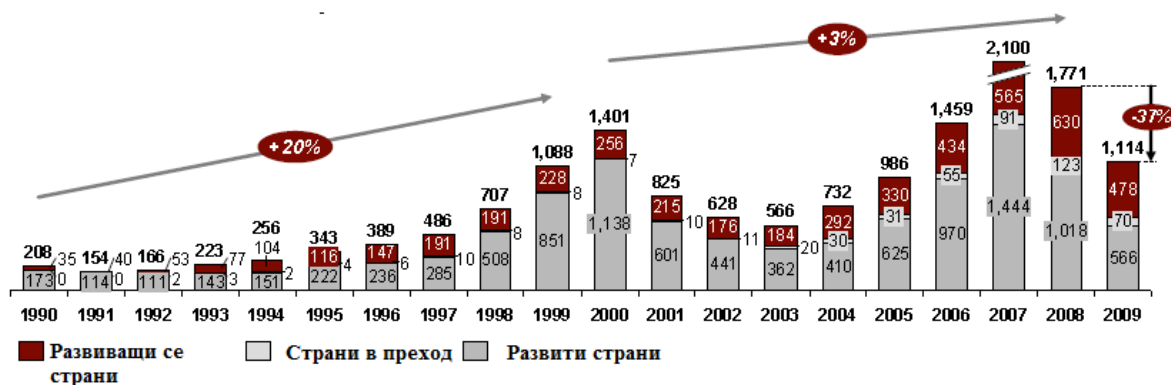
Силни страни на ИТ бизнес средата в Бургаска област	Слаби страни на ИТ бизнес средата в Бургаска област
1.Относително ниски цени при средно равнище на техно логичност, което важи както за изделия, така и за комплексни услуги; 2. Относително добро съотношение качество/цена на изделия и услуги; 3. Отворени са за активно сътрудничество в широк диапазон – от търговия през коопериране за производство и търговия до излизане на трети пазари.	1.Слаб финансов потенциал, включително и поради липсата на изгодни форми на кредитиране и подпомагане; 2.Недостатъчен маркетингов потенциал, познаване на чужди пазари и действия на същите; 3.Неблагоприятна обща среда – нисък „имидж“ на страната, ниско общо самочувствие на бизнеса, липса на дигитализация на бизнес услугите.
Възможности за развитие на ИТ бизнес средата в Бургаска област	Опасности пред развитие на ИТ бизнес средата в Бургаска област
1.Неразкрит иновационен потенциал и неизползвани докрай възможности, които предлагат благоприятното разположение и наличните природни и прочее ресурси на областта, включително нишите, които биха могли да заемат българските фирми и стопанства на основа на конкурентните си предимства – сравнително ниски цени при средно технологично равнище на стоки и услуги; 2.На редица пазари извън ЕС българските стоки и услуги все още се възприемат положително. Тенденциите да се търсят естествени екологични продукти, ориентирани към здраве и дълголетие, развитието на т.нар. „зелени иновации“, част от които са свързани с биотехнологиите открива перспективи пред страната и обособено пред областта, която е облагодетелствана с райони, предполагащи създаването на такива продукти и пряк изход чрез морето към чуждите пазари; 3. Тенденциите в глобален мащаб да се дигитализират продажби и икономически процеси	1.Съществува опасност влошената ситуация в резултат на настъпилата втора вълна на глобалната криза да засили общата институционална слабост, корупцията, функционирането на сивата и черната икономики, криминогенната обстановка и да форсира процеси на деградация на икономическото възпроизводство; 2.Трудностите, свързани с това, че българските фирми са слабо активни, липсват примери на устойчиви успешни модели на взаимоотношения с чужди пазари и контрагенти; 3. Недостатъчно квалифицирана работна ръка в ИТ сектора.

**СССВО/силни и слаби страни, възможности и опасности/
във връзка с демографско-социалната ситуация в област Бургас**

Силни страни	Слаби страни
1. В сравнение с редица други области демографско-социалната ситуация в област Бургас не е най-лошата в страната.	1. Съществуващата трайна тенденция на демографски спад в областта по своите размери започва да трансформира ситуацията от остра демографска криза в демографска катастрофа; 2. Макар че демографско-социалната ситуация не е най-лошата в страната, югоизточната част на областта – община Малко Търново е сред най-засегнатата от обезлюдяването части на страната; 3. Протичащите в област Бургас процеси на вътрешна миграция в настоящия период имат преди всичко негативни последици - концентриране на населението в малък брой населени места (център) и обезлюдяване на множество селища (периферия). В резултат на тази тенденция се осъществява неравномерно демографско и икономическо развитие на страната, което в недалечно бъдеще ще създаде сериозни затруднения пред държавното и регионално управление; 4. Възрастовата структура в областта е неблагоприятна и в бъдеще ще поставя много нови проблеми в краткосрочен, средносрочен и дългосрочен план.

Възможности	Опасности
1. Ключова причина за демографския спад е емиграцията. В този смисъл осъществяването на успешна социално-икономическа политика може да създаде условия за реемиграция; 2. Основни причини за значимия демографски спад са такива от социално-икономическо естество. В този смисъл формирането на успешна социално-икономическа политика може да създаде възможности за стабилизиране на демографската ситуация с перспектива за преобръщане на тенденциите; 3. Наличието на относително добре развит институционален капацитет в сравнение с редица други области в страната създава добри условия „впрягането“ на този институционален капацитет да има като резултат успешна социо-икономическа политика.	1. Изминалите над двадесет години на остра демографска криза свидетелстват, че не е лесно да се изгради политическа воля за преодоляването на същата. Поради това ако такава не се създаде може да се стигне до точка на не възвръщане; 2. Започналата „Глобална криза“ формира нова спирала на неблагоприятни условия, които определено ще въздействат негативно върху социо-демографската тенденция в областта.

4. Сравнение на достигнатото ниво на икономическо развитие на област Бургас със средните данни за регионите в България и в ЕС и анализ на различията

Динамика на ПЧИ - преките чуждестранни инвестиции в глобален план – с началото на т.нар.

„Глобална криза“ се наблюдава тенденция на рязък спад

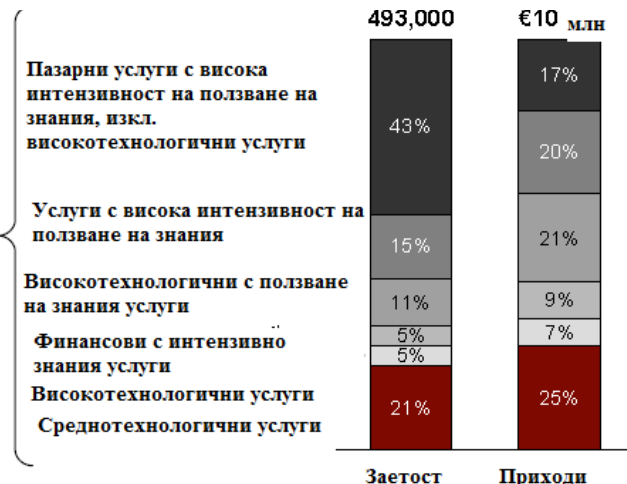
Динамика на ПЧИ в България за периода 2007-2012 г.¹

Данните по ПЧИ както при сравнение в глобален план, така и при сравнение със ситуацията в България показват негативна тенденция. При сравнение на тези данни с тези за ПЧИ в област Бургас може да се направи заключение, че поне до края на 2010 г. /периода, за който имаме данни/ тази динамика в Бургаска област е значително по-благоприятна. Т.е. на фона на срива на ПЧИ в България

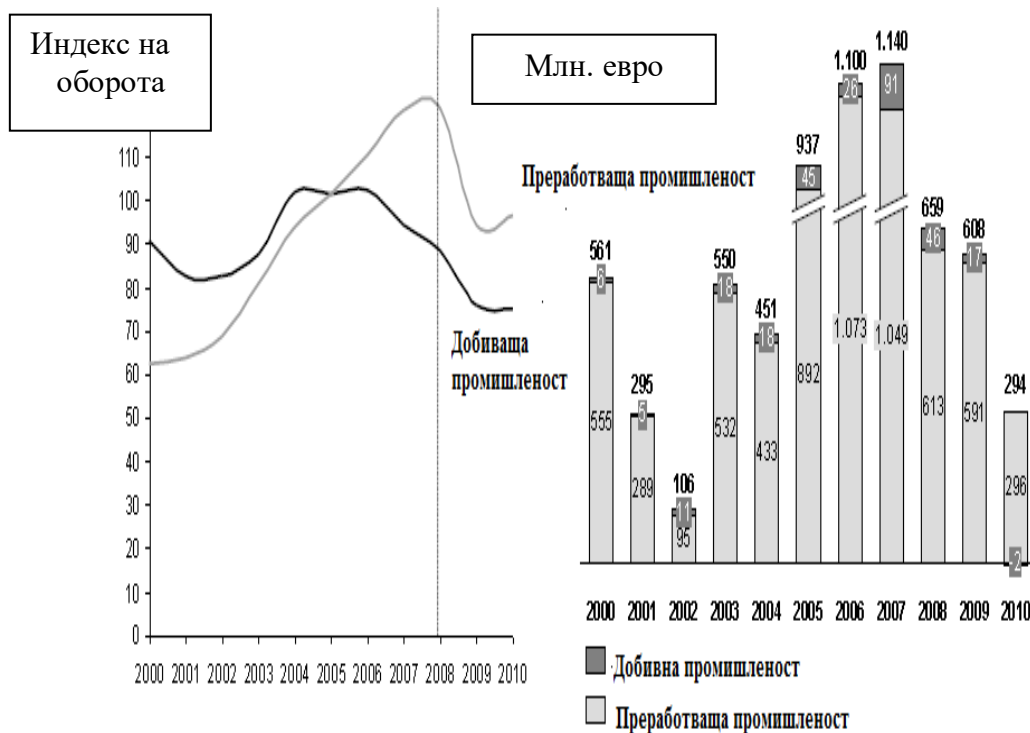
¹ <http://bgikononika.com>

A pie chart showing the distribution of responses for the question 'How often do you use the Internet?'. The chart is divided into six segments with the following percentages: 57% (light gray), 14% (dark red), 7% (black), 4% (light gray), 5% (light gray), and 13% (light gray). A dashed red line connects the 14% and 7% segments to a separate box containing the text '14% 7%'.

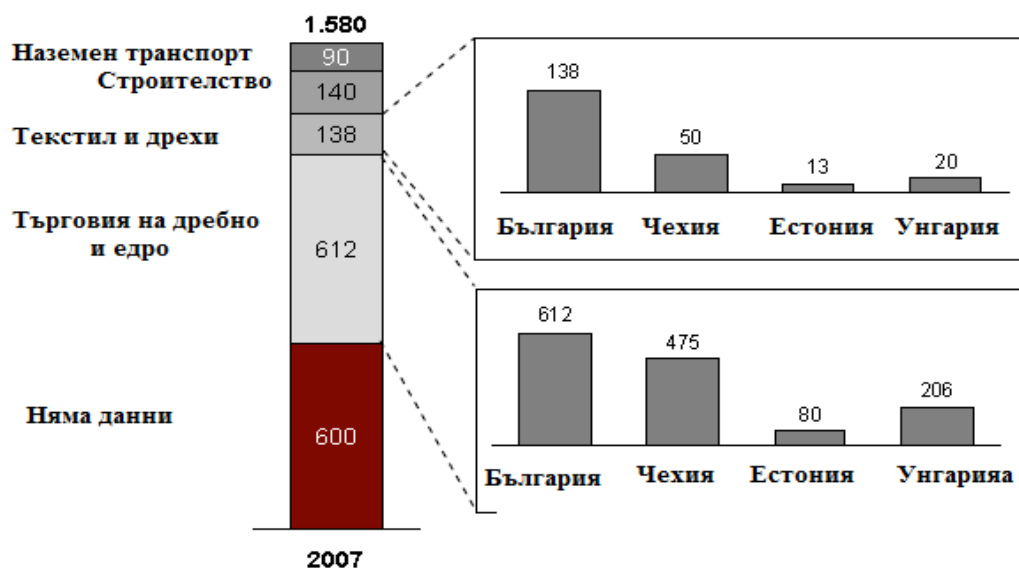
Category	Percentage
Light Gray	57%
Dark Red	14%
Black	7%
Light Gray	4%
Light Gray	5%
Light Gray	13%

Дял на заетите в отрасъл информационно-комуникационна техника за 2011 г. – Бургаска област е с
нищожно участие

Преработваща промишленост на България се „срина“ с малък шанс за подем през следващите години (2005 г. = 100)

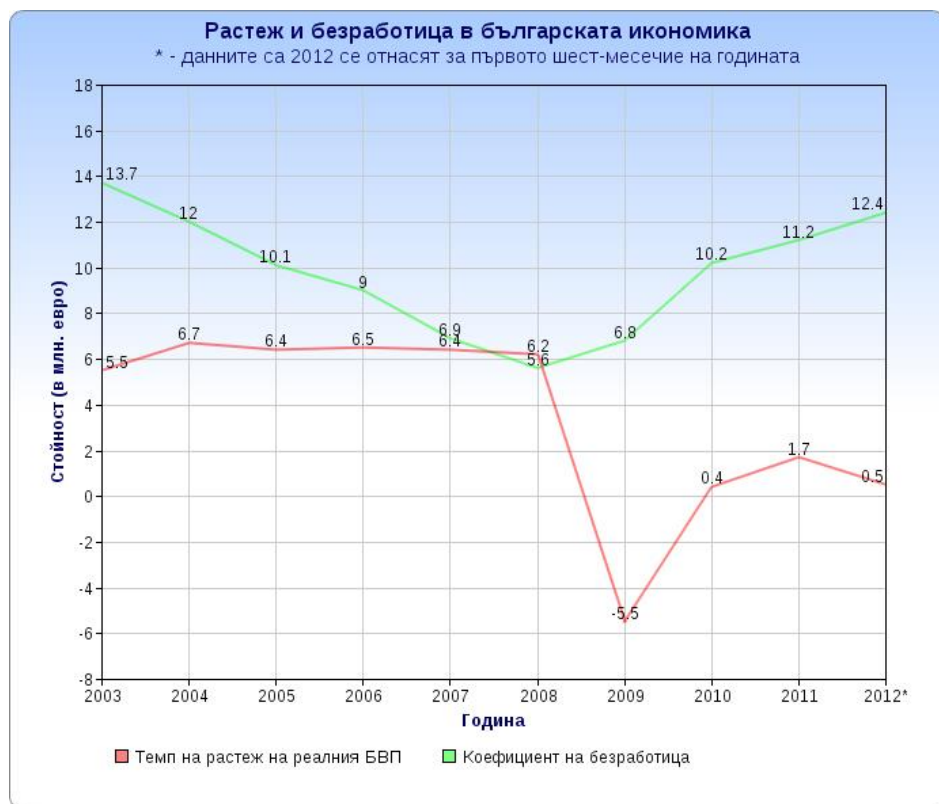

Брой на заетите в ниско технологични отрасли – сравнение на България с Чехия, Естония и Унгария

Горните сравнения демонстрират, че икономиката на област Бургас се характеризира с развитието на отрасли, които не са сред високотехнологичните такива. Без да бъде сред областите, които са на „дъното“ на технологичната йерархия в страната област Бургас се характеризира със значителен дял на отрасли, които са с ниско до средно равнище на техно логичност. Всичко това говори за необходимостта в областта да се мисли за разработката на пътища и механизми, които да

окажат съществено въздействие върху повишаване на технологичното равнище на икономиката в областта.

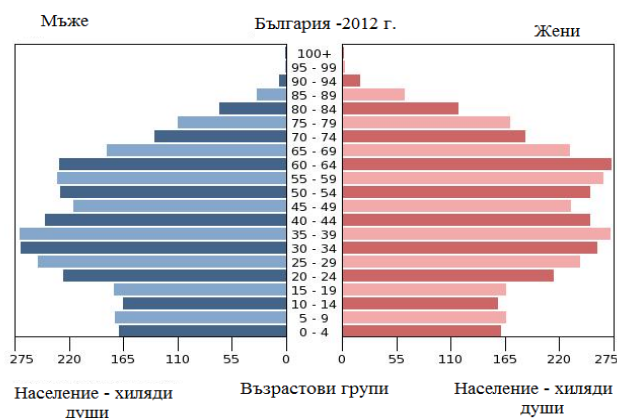
Данните от сравнението на икономиката на България със страни от Източна Европа говорят, че равнището на техно логичност не е в наша полза. В условията на „Глобална криза“ определено по-голям шанс имат по-високотехнологичните отрасли. Докато ниско технологичните такива включително добивните отрасли като правило се характеризират с по-ниска устойчивост.

Безработицата в България за периода 2007-2013 г.

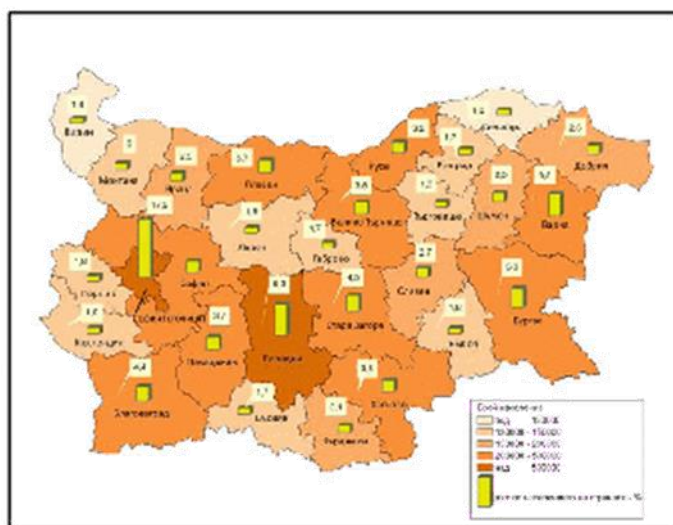
Сравнението на данните за безработицата в България и тази в област Бургас демонстрират аналогична динамика и аналогични причини.

Сравнение на социално-демографското развитие на област Бургас

Възрастова структура на България за 2012 г.

Сравнението на възрастовата структура на България и на област Бургас не разкрива драстични различия. Най-многобройна е групата на населението в два възрастови среза 30-34 и 35-39 години. Третият по численост възрастов срез е този на населението 60-64 години.

Бургас има сравнително добре развита икономика, което привлича хора от други области да се заселят там. Поради тази причина демографската картина е значително по-добра от тази за страната. Резултатите от анкетите сред гражданите и бизнеса показват, че Бургас има най-високата оценка за работата на местната власт и други държавни служби. Добрата околна среда в сравнение с оценките за страната също е предимство за областта.

Слабостите са концентрирани най-вече в областта на бизнес климата и здравеопазването. Местните данъци и такси в област Бургас са сравнително високи. По отношение на здравеопазването липсват достатъчно медицински специалисти, а корупцията в лечебните заведения е на високи нива.

Въпреки стратегическото си разположение област Бургас още има проблеми по отношение на инфраструктурата си. Друга сфера с относителни слабости е образованието, което получава резултат малко по-нисък от средния за страната.

Икономика – добро ниво

Бургас е петата най-богата област в България. Тя е с БВП на човек от населението, равен на 90% от средното за страната, и доходи на лице от домакинството на приблизително същото ниво. Пред Бургас се нареждат София (столица) и областите София, Варна и Стара Загора. Областта генерира 5,22% от brutния вътрешен продукт на България.

Възможност за местната икономика е планираната нова индустриална зона край Бургас, която би могла да привлече инвеститорски интерес в нови производствени мощности. В областта се наблюдава много голяма разлика в развитието между крайморските общини и тези от вътрешността. Първите са значително по-богати и там безработицата е сравнително ниска, докато във вторите населението разчита основно на доходи от пенсии и социални помощи. Единственото изключение от това правило може би е община Карнобат, която има добре развита промишленост.

Бизнес среда – задоволително ниво

Общата оценка за бизнес средата в област Бургас е задоволителна. Като основен проблем се очертава размерът на местните данъци и такси, които са над средните за страната. Особено високи са патентният данък и таксата за ползване на пазари. Като проблем се очертава и корупцията, поне на фона на осреднените резултати за 28-те области. Според бизнеса най-сериозен проблем са нерегламентираните плащания в сферата на обществените поръчки и извършването на различни административни услуги. Съмнения има и по отношение на неподкупността на местните власти при промяната на различни регулации и наредби.

Въпреки горепосочените проблеми оценката за работата на местната власт е най-висока в цялата страна. По всички показатели като ясни изисквания, бързина на обслужване, квалификация на служителите и пр., бизнесът изразява задоволство. Впечатление прави и много добрата оценка за работата на съдебната власт – също най-високата в страната.

Инфраструктура – средно ниво

Оценката за инфраструктурата е малко над средната за страната. Бургас е важен транспортен център, през който минава паневропейски коридор №8. Областта разполага с международно пристанище и летище, както и с пет други пристанища.

Област Бургас е на трето място по относителен дял на домакинствата, имащи достъп до интернет – след София (столица) и почти наравно с Пловдив към 2011 г. По този показател областта се премества значително напред през 2010 и 2011 г. Нараства броят на местата със свободен достъп до интернет в централната част на Бургас и предстои осъществяването на проект и за свободна интернет връзка в части от градския транспорт.

Демография – добро ниво

Демографската картина на областта изглежда по-добра в сравнение с повечето области на страната. Населението в област Бургас едва забележимо се понижава през последните 12 години – с 1,8% за периода 2001-2011 г. Това е една от малкото области в страната, в която хората, които идват да живеят от други места, са повече от напусналите през последните десет години. Този процес обаче не успява да компенсира отрицателния естествен прираст на населението, който се движи между - 0,56‰ в най-добрата година (2007 г.) и сега - 3,6‰. В област Бургас се заселват хора основно от областите Сливен и Ямбол, а от последните няколко години и от София (столица).

Към 2011 г. областта е с втория най-нисък коефициент на възрастова зависимост, изчислен като съотношение между населението над 65 години и децата до 14 г. след област Сливен, което в известна степен се дължи на етническия профил на населението. Съответно коефициентът на зависимост, съотнасящ населението над 65 години към населението в работоспособна възраст, е доста под средния за страната.

Образование – средно ниво

Качеството на образованието в област Бургас е оценено малко под средното за страната. Проблем представлява малкият брой учители на 1000 ученици, както и относително по-ниският брой училища на глава от населението. Коефициентът на записване от V до VIII клас е около средният за страната. Като плюс може да отчетем, че процентът на отпадналите от училище деца е един от най-ниските в страната. Нисък е делът и на учениците, които повтарят годината. Учениците в областта обаче не се представят впечатляващо на зрелостните изпити. Получените оценки са под средното за страната ниво, а делът на скъсаните на матура е по-висок.

Въпреки наличието на три висши учебни заведения областта изостава по брой на студентите спрямо населението. Бургас се нарежда в долната половина на класацията и по дял на висшистите от населението в работоспособна възраст – 15,6% при средно за страната от 23,3%.

Здравеопазване – незадоволително ниво

Общата оценка на здравеопазването в област Бургас е незадоволителна. Основният проблем е липсата на достатъчно квалифициран медицински персонал. И по трите показателя –

общопрактикуващи лекари, кардиолози и специалисти „вътрешни болести“ на човек от населението, Бургас се представя доста под средното за страната. Болнична инфраструктура обаче не липсва – дори напротив. Областта е с висок брой лечебни заведения на глава от населението. През последните години са отворени и две нови частни болници.

Социална среда – добро ниво

На фона на средната оценка за страната може да се заключи, че в област Бургас се живее относително добре. Една трета от населението живее с материални лишения, което, макар и сериозен дял, е под средното за страната. Относителният дял на бедните, т.е. тези, които попадат под линията на бедност в областта, е 21,3%. На другия полюс са близо 30% от населението, които определят стандарта си на живот като удовлетворителен или много удовлетворителен, което говори за очертана социална стратификация.

Околна среда – много добро ниво

Показателят за околната среда в област Бургас получава оценка „добър“ – с 6,7 пункта над средното за страната. Това обаче само донякъде кореспондира с усещането на гражданите. Плюсовете на областта идват от сравнително ниското ниво на вредни емисии в атмосферата, както и от капацитета на пречиствателните станции. Пречиствателните станции биха могли да са част от обяснението зад разминаването между обективните данни и възприятията на населението за околната среда. В много от морските общини, които са туристически дестинации, капацитетът на пречиствателните станции е много под необходимия, ако изобщо са налични и работят такива съоръжения.

SWOT анализ на ИТ обученията

Силни страни:

1. Област Бургас е най-голямата по площ в страната с територия 7748,1 кв. км. Областта обхваща 13 общини с 254 населени места и население от 415 458 души.
2. Бургас е петата най-богата област в България. Тя е с БВП на човек от населението, равен на 90% от средното за страната, и доходи на лице от домакинството на приблизително същото ниво. Пред Бургас се нареждат София (столица) и областите София, Варна и Стара Загора. Областта генерира 5,22% от brutния вътрешен продукт на България.
3. Област Бургас е на четвърто място по относителен дял на домакинствата, имащи достъп до интернет към 2011 г. По този показател областта се премества значително напред през 2010 и 2011 г. Нараства броят на местата със свободен достъп до интернет в централната част на Бургас и предстои осъществяването на проект и за свободна интернет връзка в части от градския транспорт.
4. Бургас има сравнително добре развита икономика, което привлича хора от други области да се заселят там. Поради тази причина демографската картина е значително по-добра от тази за

страната. Населението в област Бургас едва забележимо се понижава през последните 12 години – с 1,8% за периода 2001-2011 г.

Слаби страни:

1. Слабостите са концентрирани най-вече в областта на бизнес климата и здравеопазването.

2. Общата оценка за бизнес средата в област Бургас е незадоволителна. Като основен проблем се очертава размерът на местните данъци и такси, които са над средните за страната. Особено високи са патентният данък и таксата за ползване на пазари. Като проблем се очертава и корупцията, поне на фона на осреднените резултати за 28-те области. Според бизнеса най-концентрирани са нерегламентираните плащания в сферата на обществените поръчки и извършването на различни административни услуги. Съмнения има и по отношение неподкупността на местните власти при промяната на различни регулации и наредби.

3. Икономиката на областта се характеризира с определено равнище на диверсификация. От промишлените отрасли най-силно е развито нефтопреработването, което заема близо 70% от индустриалното производство. Следват хранително-вкусовата промишленост и машиностроенето. Добре развити са транспортът, логистиката, земеделието. От решаващо значение за икономиката на областта обаче са туризмът и търговията. В област Бургас са концентрирани 37% от легловата база в страната към 2011 г. и над една трета от приходите от нощувки. Но в структурата на икономиката има и слабости - зависимостта от малък брой сектори, което в краткосрочен план може да означава потенциални структурни проблеми, чиито проявления се наблюдават и на пазара на труда.

4. Бургас е на второ място по привлечени чуждестранни инвестиции с натрупване за периода 2000 - 2010 г. след София (столица) и на трето по ПЧИ на глава от населението.

5. Заетостта традиционно изостава от средната за страната, като от 2010 г. насам спада рязко. Безработицата расте бързо, достигайки 12,6% през 2011 г. По този показател Бургас се нарежда след 15 други области, сред които са Благоевград, Враца, Габрово, Ловеч, Плевен. От голяма важност за населението е сезонната заетост в сферата на туризма, строителството, търговията и транспорта.

6. Качеството на образованието в област Бургас е оценено малко под средното за страната. Проблем представлява малкият брой учители на 1000 ученици, както и относително по-ниският брой училища на глава от населението. Коефициентът на записване от V до VIII клас е около средният за страната. Като плюс може да отчетем, че процентът на отпадналите от училище деца е един от най-ниските в страната.

7. Въпреки наличието на две висши учебни заведения областта изостава по брой на студентите спрямо населението. Бургас се нарежда в долната половина на класацията и по дял на висшистите от населението в работоспособна възраст – 15,6% при средно за страната от 23,3%.

Благоприятни възможности

1. Благоприятни климатични условия и природни дадености за развитие на селско стопанство и възможност за утвърждаване на областта като производител на биологични селскостопански продукти.
2. Богато културно-историческо наследство и природа, което създава условия за развитие на алтернативни форми на туризъм и нови туристически продукти.
3. Използване на благоприятните природни дадености на областта за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници.
4. Стабилна макроикономическа среда и ниски преки данъци.
5. Благоразумна и предсказуема фискална политика.
6. Възможност за по-широко използване на електронните услуги.

Заплахи

1. Забавяне на икономическото развитие на страната и областта в резултат на неблагоприятна международна конюнктура.
2. Задълбочаване на неблагоприятните демографски тенденции и засилване на негативните им ефекти върху пазара на труда и социалните системи.
3. Затруднена реализация на трудовия пазар на излизащите от образователната система в областта поради ниското ѝ качество.
4. Влошаване на здравния статус на населението
5. Маргинализиране на голяма част от обществото
6. Възникване на недостиг от квалифициран преподавателски, научен и медицински персонал поради слаба привлекателност на тези професии в областта.
7. Предизвикателства, причинени от промените в климата.
8. Значително нарастване на цените на храните поради климатичните промени и разрастването на индустрията за производство на биогорива в световен мащаб.
9. Значително увеличаване на цените на ресурсите (в това число енергийните) и на дела им в себестойността им на промишлената продукция.
10. Загуба на пазари на българските фирми поради конкуренцията от страни извън Европейския съюз.
11. Загуба на пазари на български туроператори поради нарастване на глобалната конкуренция между туристическите дестинации.

PEST анализ

(анализ на социални, технологически, икономически и политически параметри)

PEST анализът предполага осъществяването на анализ и оценка на обекта на разглеждане по такива параметри като социални, технологически, икономически и политически.

Социални параметри на област Бургас

В социален план област Бургас може да се характеризира със следните ключови параметри (характеристики):

- Неравномерност на динамиката в социален, териториален и демографски аспекти – (1) в социален аспект следва да се отбележи увеличаващата се социална диференциация; (2) в териториален аспект е характерно неравномерност на развитието между градска агломерация Бургас и селски региони, особено общини Малко Търново и Руен; (3) в демографски аспект динамиката е също изключително неравномерна между различните региони – от слабо устойчиво в град Бургас до значително неустойчиво в споменатите общини Малко Търново и Руен;
- Неустойчивост на динамиката – измеренията на тази неустойчивост са именно в значителната социална диференциация, увеличаваща се т.нар. „векторна бедност“, т.е. за децата и внуците - следващите поколения, намаляват социалните перспективи за професионално и творческо развитие, а оттук и постигането на сравними с останалите страни в ЕС социални стандарти на живот, влошаваща се заетост, като особено остър е този проблем при младежта;

Технологически параметри на област Бургас

В технологически план развитието на област Бургас през последните години се характеризира с тенденция на снижаване. Т.е. проявява се тенденция на снижаване на технологическото равнище на областта – все по-значително място заемат производства базирани на технологии, ориентирани към създаване на продукти с ниска технологичност и ниска степен на добавена стойност.

Като пример може да бъде дадено такова структуроопределящо предприятие като „Лукойл Нефтохим Бургас“ АД, където от трите направления – нефтопреработка, нефтохимия и полимери, бяха закрити нефтохимия и полимери, характеризиращи се с по-висока технологичност на производство. Подобни примери могат да бъдат дадени и в други сектори като електротехника, машиностроене и др. Особено следва да се отбележи понижаването на технологическото равнище в селското стопанство.

Икономически параметри на област Бургас

В икономически план област Бургас се характеризира със следните значими измерения:

- Слаба диверсификация на икономическото развитие, което предполага уязвимост в случай на неблагоприятни събития;
- Неизползван потенциал – областта разполага със значително по-висок потенциал за устойчиво икономическо развитие от този, който сега е функциониращ;

- Териториална неравномерност на икономическата динамика – наличие на общини с една от най-високите в страната концентрации на стопански потенциал и на другия полюс – общини с една от най-ниските в страната стопанска активност.

Добра илюстрация на слабата диверсификация на икономиката на област Бургас е картината в структуроопределящата община на областта – град Бургас, където, както се вижда по диаграмата по-горе, нефтохимическата промишленост е с дял от 80% от общия обем на създаваната стойност.

ОБОБЩЕНИ АКТУАЛИЗИРАНИ ДАННИ

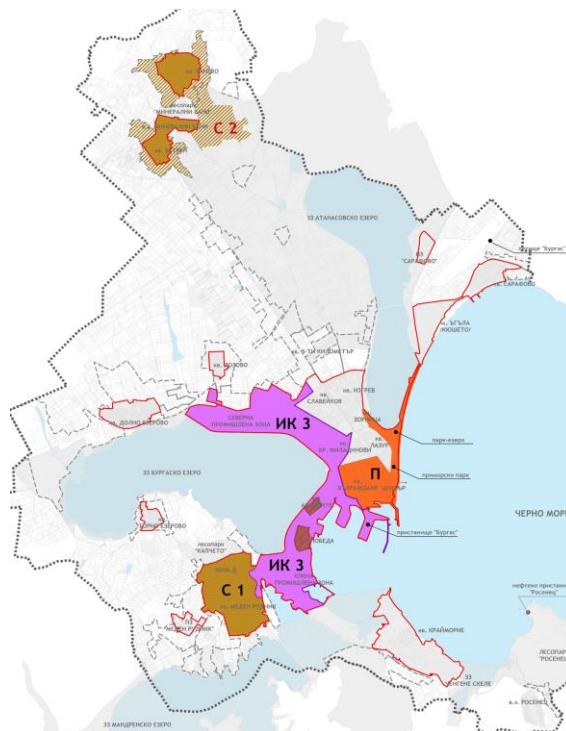
Анализ на секторните политики от регионално и местно значение

Разположението на област Бургас в териториалното пространство на България – югоизточната част на страната край морето, специфичните стопански особености и съответните отрасли, изградените традиции и създадения местен социо-културен комплекс определят и различните секторни политики от регионално и местно значение, а именно:

- Проекти за икономически зони за развитие, енергийни и транспортни проекти, както и проекти по развитие на туризма;
- Интегрирана морска политика – като се започне от морски туризъм и се стигне до насърчаване на ефективното използване на рибни ресурси и аквакултури, включително мерки за подобряване качеството на морската околна среда и за защита на морския бряг;
- Проекти, свързани с трансгранично и териториално сътрудничество.

Проект за икономически зони за развитие

В тази област водеща роля в областта играе град Бургас. По-долу е показана карта на икономическите зони за развитие на града, т.нар. „зони за въздействие“, одобрени по финансиране по ОП „Регионално развитие“.

Зони за въздействие в град Бургас

Зона	С 1	ИК 3 - ИК 1	С-2	ИК2
Характеристика	Кв. „Меден рудник“ и зона „Д“	Промислена зона „Юг“ и пристанище Бургас –терминали Карго „Запад“ и 2А, кв. „Акациите“ и „Победа“	Кв. Ветрен, Банево, В.З. Минерални бани	Промислени зони „Север“ и „Лозово“

Пространствено развитие и устройствено планиране на територията на областта, които засягат и териториите на общините

Област Бургас е една областите в България с най-голямо дял на зони с природозащитен статут. Биологичното разнообразие в защитените територии е важен фактор и условие за развитието на туризма и за други стопански и нестопански дейности, стимулиращи малкия и среден бизнес и развитието на пазара на труда.

От друга страна е нужно да се отбележи, че съществуват редица проблеми, а именно:

- Защитените територии не са достатъчно добре интегрирани в пространственото развитие на областта;
- Бурното развитие на редица курортни комплекси води до значително намаляване на част от зелените площи, при което курортните качества на областта се влошават, а обектите за отдих и курорт се компрометират;
- Особено силно е засегнат от тези тенденции на пространствено развитие крайбрежният пояс на област Бургас, а също така ключовия град - Бургас.

Горните тенденции налагат промени и усъвършенстване в устройственото планиране на

територията на областта и общините. Това усъвършенстване следва да се насочи към:

- Радикално увеличаване на зелените площи особено в гореспоменатите крайбрежни зони и градска агломерация Бургас²;
- Създаване на зелени клинове и връзки в рамките на горните;
- Подобряване състоянието на зелените площи в междублоковите пространства;
- Увеличаване на буферното озеленяване или подобряване на неговото качество по главни пътни артерии и около кварталите с цел намаляване на шумовото и атмосферното замърсяване;
- Прилагане на иновативни туристически практики, използващи потенциала на защитените територии. Бъдещо развитие на туризъм в тези територии трябва да бъде регулирано, за да се предотврати натоварване от човешки потоци в защитените места;
- Изграждане на „Зона за обществен достъп на интермодален пътнически терминал Морска гара, ЖП-гара, Автогара Бургас“.

Във връзка с пространственото развитие може да се даде пример с град Бургас и транспортните комуникации в града, които се нуждаят от усъвършенстване:

- Близостта на пристанище Бургас до града води до натоварване на уличната мрежа в централната градска част. Разрастването на пристанищния комплекс увеличава товарооборота и трафика на товарни автомобили, които също преминават през градската територия. Липсата на обходни трасета за поемане на транзитното движение, което в летния сезон достига значителни стойности, изисква поетапното изграждане на онези транспортни артерии, кръстовища и възли, които имат отношение към този проблем;
- Предприемане на действия както за проектиране и изграждане на велосипедни трасета, така и за популяризиране на велосипедния транспорт сред гражданите на града като екологичен, икономичен и здравословен начин за придвижване в града и като алтернатива на придвижванията с автомобил;
- Създаване на „интелигентна транспортна система“, т.е. програма за визуализиране на транспортните проблеми и съответно на тази база търсене на организационни решения по решаване на транспортните проблеми с ниски разходи.

² Агломерация е процесът на сливане на големите градове и разположените около тях по-малки селища в една обща урбанизирана територия.

Формулиране на изводи от социално-икономическия анализ за състоянието и тенденциите в развитието на област Бургас

Направеният анализ на социално-икономическото развитие на област Бургас насочва към формулирането на следните заключения:

1. Областта разполага с редица преимущества от природно-климатичен и географско териториален характер, които не са използвани в достатъчна степен;
2. Областта разполага с такива базови отрасли – нефтопреработване, производство на метали и метални изделия, транспортни средства, хранително-вкусова промишленост и други, които се характеризират със средно развитие по равнище на техно логичност, както и такива по добавена стойност;
3. Общата тенденция на свиване на преките чуждестранни инвестиции, характеризираща България след началото на „Глобалната криза“ не е характерна за областта, която продължава да привлича ПЧИ;

Формулиране на изводи от социално-икономическия анализ за състоянието и тенденциите в развитието на ИТ образованието в Бургас

Според информация-анализ от Регионалното управление по образованието, професионалното образование в града ни има традиции. През последните 20 години в община Бургас не е закривана нито 1 професионална гимназия, което означава, че е налице стремеж да се запази многообразието от професии и специалности, предлагани на учениците. Държавният план-прием е балансиран между професионалните и профилираните гимназии, като планираният план-прием в голяма степен е равен на реализирания. Всяка от професионалните гимназии се стреми да предлага професии и специалности, които са актуални и са търсени на пазара на труда.

От анализа обаче е видно, че в Бургас има само една професионална паралелка, в която подготвят специалисти в областта на компютърното програмиране и информационните технологии, което е крайно недостатъчно, с оглед динамиката на развитие на сектора.

В областите, в близост до област Бургас – Сливен, Стара Загора, Хасково, Ямбол, картината е следната: професията „Програмист“, специалност „Системно програмиране“ се изучава в Бургас – една паралелка, общо 26 ученици; професията „Системен програмист“, специалност „Системно програмиране“ се изучава в две гимназии, едната в Бургас, другата в Сливен – по една паралелка, общо 56 ученици; професията „Приложен програмист, специалност „Приложно програмиране“ се изучава в три гимназии – Сливен, Стара Загора, Хасково, по една паралелка, общо 82 ученици; професията „Техник на компютърни системи“, специалност „Компютърни мрежи“ се

изучава в три гимназии – Бургас и Стара Загора по една паралелка, Хасково – 2 паралелки, общо 4 паралелки.

Поради недостига на кадри в областта на софтуерното програмиране Министерството на образованието стартира от тази учебна година програмата „Обучение в ИТ кариера“, която е ориентирана към ученици от 10 клас от всички училища, които желаят да придобият професионална квалификация „приложен програмист“. Обучението по тази професия се провежда в свободното от учебни занятия време в почивните дни и през ваканциите. Обучителен център за Източна България е ПГЕЕ „К.Фотинов“, съвместно с Университет „Проф. д-р Асен Златаров“

От анализа на заетостта на сградния фонд на професионалните училища е видно, че по-голямата част от тях са с максимална кълняемост. Изключение правят само сградата на Професионална техническа гимназия и на Професионална гимназия по дървообработване. Броят на учениците в двете училища е достатъчен, за да се съберат в една сграда при едно сменен режим на работа.

След направеното проучване на състоянието и тенденциите за развитие на бизнеса, по данни на НСИ, най-бързо нараства софтуерният бизнес. Софтуерната индустрия продължава да е с двуцифрен ръст, като през тази година приходите ще нарастнат с 12%. Тази тенденция на растеж е устойчива и 90% от ИТ компаниите планират над 10% ръст и през следващата година. В същото време сред ИТ бранша беше установено, че има огромен недостиг на кадри. Според Годишен доклад за състоянието на софтуерния сектор в България на БАСКОМ от 2017 г. ръстът на откриване на работни места е с 15% всяка година. Броят на заетите към този момент е 22 700 човека. Ръстът е забавен поради липсата на кадри. Важно е да се има предвид, че и от други браншове имат нужда от ИТ специалисти.

От друга страна в своите стратегически документи – Общински план за развитие на община Бургас за периода 2014 – 2020 година“, приет с решение на Общински съвет на 30.09.2014 г. в Мярка 3.3. Качествено образование, обучение, учене през целия живот, развитие на свободни форми на образование са записани следните цели:

„Общината ще подкрепи и мерки, и проекти за повишаване на качеството на професионалното образование и обучение, засилване на връзката между професионалните гимназии и бизнеса, което ще доведе до увеличаване на заетостта, социалната интеграция и улесняване достъпа до учене през целия живот. Трябва да се използва и развие потенциалът по отношение на сектора на ИКТ. Необходимо е да се задълбочат връзките бизнес-наука-образование. Необходимо е да се осигурят благоприятни условия за високо квалифицирана подготовка на специалисти в средното

образование, които да отговорят на нуждите на бизнеса.“ Образователната система в България е фокусирана върху знания и по-малко върху умения. Нуждите на технологичния бранш и нуждите на пазара на труда изискват промяна в подготовката на бъдещите специалисти.

На основата на горе написаните заключения могат да бъдат изведени няколко важни извода:

1. Необходимостта от разработването на образователна под стратегия като ключов компонент на областната стратегия предвид изключителната тревога, която предизвиква демографската ситуация в областта, както и въздействието което оказва липсата на квалифицирани кадри и добре заплатени работни места върху всички останали аспекти на социално-икономическото развитие на област Бургас;
2. Решаващ фактор за прелом в ситуацията несъмнено играе икономическата политика и въздействието и върху социалното и образователното състояние на населението;
3. В условията на „Глобална криза“ и очаквани по-нататъшни неблагоприятни тенденции и въздействия е необходима смяна на досегашните начини на действие и формиране на изключително „умна“ стратегия на действие, чрез която да се преодолеят както натрупаните негативи, така и очакваните неблагоприятни въздействия.
4. В демографски план област Бургас се характеризира с параметри близки или не толкова драстично различаващи се от тези за страната – наличието на остра демографска криза с тенденции за превръщането и в демографска катастрофа;
5. Област Бургас се характеризира с относително висок институционален капацитет, което създава определени възможности за развитието на образованието и икономиката в областта.
6. Развитието на нови икономически възможности е свързано със съвременните технологии и тяхното интегриране в живота.